

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący **SSR Teresa Maślukiewicz**

Protokolant: Katarzyna Zych

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 marca 2015 roku w Ś.

sprawy z powództwa (...) **M. W., (...) Spółka Jawna w W.**

przeciwko 1) A. C. (1), 2) S. B.

o zapłatę

wskutek sprzeciwu pozwanej S. B. od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu (...)roku, sygn. akt IV Np (...)

I. zasądza od pozwanej S. B. na rzecz powoda (...) M. W., (...) Spółka Jawna w W. kwotę (...)wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia 25 lipca 2014 roku do dnia zapłaty, solidarnie z A. C. (1), której to zobowiązanie wynika z nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w (...)w dnia (...)

II. zasądza od pozwanej S. B. na rzecz powoda (...)M. W., (...) Spółka Jawna w W. kwotę (...) tytułem kosztów procesu, w tym kwotę (...)zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, solidarnie z A. C. (1), której to zobowiązanie wynika z nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Rejonowy w (...) w dnia (...)

III. przyznaje adw. M. R. z Kancelarii Adwokackiej

w Ś., kwotę (...) zł tytułem nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu pozwanej S. B., powiększoną o podatek od towarów i usług.

UZASADNIENIE

W dniu (...). strona powodowa (...) Sp. jawna w W. wniosła do Sądu Rejonowego w(...) pozew przeciwko pozwanym A. C. (2) i S. B., w którym domagała się orzeczeniem nakazem zapłaty, że pozwane mają solidarnie zapłacić na rzecz strony powodowej kwotę (...) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia (...) do dnia zapłaty oraz wniosła o zwrot kosztów procesu według norm przypisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwana A. C. (2) (uprzednio M.) zatrudniona została u strony powodowej na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu (...) na stanowisku sprzedawcy w sklepie przy ul. (...). J. Ś. 1 w Ś. w pełnym wymiarze czasu pracy na okres próby do dnia(...). na czas określony do dnia (...)W dniu (...). strona powodowa zawarła z pozwaną oraz M. S. – inną pracownicą zatrudnioną w ww. sklepie – umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie w wysokości 50% każda. Pozwana S. B. poręczyła A. C. (2), że w przypadku niedoboru lub powstałej innej szkody w związku z pozostawaniem w umowie o wspólnej odpowiedzialności materialnej zapłaci kwotę niedoboru. Rozliczenie inwentaryzacji z dnia(...)wykazało niedobór: w towarach w kwocie (...) i w gotówce w kwocie (...). A. C. (2) nie wniosła zastrzeżeń do rozliczenia inwentaryzacji, a nadto oświadczyła, że powstał z jej winy i zobowiązała się go spłacić w miesięcznych ratach po (...) zł każda. Kolejna inwentaryzacja z

dnia 2 września 2013r. również ujawniła niedobory, w towarach na kwotę (...)zł i w gotówce na kwotę (...) zł. A. C. (2) zobowiązała się spłacić ten niedobór w miesięcznych ratach po (...)zł każda. Według stanu na dzień (...)zadłużenie A. C. (2) z tytułu niedoborów ujawnionych w wyniku rozliczeń inwentaryzacji z (...) Strona pozwana wezwała A. C. (2) oraz jej poręczyciela pozwaną S. B. do zapłaty tej kwoty. Na poczet zadłużenia A. C. (2) wpłaciła (...)

Nakazem zapłaty z dnia (...). Sąd Rejonowy w (...)uwzględnił żądanie pozwu zasądzając na rzecz strony powodowej kwotę dochodzoną pozwem wraz z kosztami procesu (k. 25).

W dniu (...) pozwana S. B. złożyła sprzeciw od wydanego w sprawie nakazu zapłaty (k. 33-34).

W wykonaniu wezwania do uzupełnienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, pozwana w dniu(...) złożyła sprzeciw na urzędowym formularzu, w którym zaskarżyła nakaz zapłaty w całości. Pozwana podniosła, że nie doprowadziła do żadnego niedoboru oraz wskazała, iż A. C. (2) sprzedała towar – do czego się przyznała – nie rejestrując go w kasie i zobowiązała się do spłaty powstałego z jej winy niedoboru. Ponadto zarzuciła, że nie powinna być stroną postępowania – mimo podpisania deklaracji wekslowej – ponieważ nie jest to jednoznaczne z jej odpowiedzialnością.

W pierwszej kolejności pozwana podniosła, że A. C. (2) jest dla niej obcą osobą – była partnerką jej syna. Nie była świadoma tego jakie będą konsekwencje podpisania deklaracji wekslowej, a J. S. powiedział jej, że będzie dobrze bo A. C. (2) jest dobrą pracownicą. O niedoborach ujawnionych w wyniku inwentaryzacji i o tym, że A. C. (2) zobowiązał się jej pokryć nic nie wiedziała. W dniu (...) dostała pismo z informacją, że A. C. (2) pomimo podpisanego zobowiązania nie spłaca rat. Strona powodowa wezwała ją do zapłaty wynikającej z niedoboru w kwocie (...) Wiadomość ta spowodowała długotrwałe zamartwianie się, depresję oraz w konsekwencji udar mózgu. Ponadto wskazała, że od 10 lat jest wdową i utrzymuje się z niewielkiej emerytury.

Sąd ustalił:

Umową o pracę z dnia (...). A. C. (2) (uprzednio M.) została zatrudniona u strony powodowej (...) Sp. jawna w W., początkowo na podstawie umowy o pracę na okres próby do dnia 30 kwietnia 2012r., a następnie umową o pracę z dnia (...) na czas określony od dnia(...) na stanowisku sprzedawcy w sklepie przy ul. (...). J. Ś.. 1 w Ś..

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: umowa o pracę z dn. (...), k. 12; umowa o pracę z dn. (...), k. 13

W dniu (...) strona powodowa zawarła z A. C. (2) i drugą z zatrudnionych w sklepie przy ul. (...). J. Ś.. 1 w Ś. pracownicą – M. S. – umowę o wspólnej odpowiedzialności materialnej. Zgodnie z § 3 tej umowy A. C. (2) i M. S. przyjęły na siebie odpowiedzialność materialną za powierzone im mienie po 50% każda.

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: umowa o wspólnej odpowiedzialności materialnej z dn. (...) k. 14

W dniu (...) A. C. (2) podpisała deklarację wekslową do wystawionego przez siebie weksla in blanco w której wskazano, że weksel bez protestu, wypełniony może zostać przez stronę powodową w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu umowy o odpowiedzialności materialnej wraz z odsetkami oraz zostać opatrzony datą płatności według jej uznania.

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: deklaracja wekslowa z dn. (...), k. 15

W tym czasie A. C. (2) żyła w związku konkubenckim z synem pozwanej S. B.. Ponieważ ten nie miał stałego źródła dochodu, a co za tym idzie nie mógł poręczyć za A. C. (2), S. B. za namową syna i A. C. (2), będąc przy tym poinformowaną przez J. S. o wynikających z tego konsekwencjach, poręczyła A. C. (2), że w przypadku niedoboru lub

powstałej innej szkody w związku z pozostawieniem w umowie o wspólnej odpowiedzialności materialnej zapłaci kwotę niedoboru.

S. B. była emerytką i jako taka spełniała wymogi strony powodowej odnośnie osób poręczających, miała bowiem stałe źródło dochodu.

Dowód:

- deklaracja wekslowa z dn. (...), k. 15
- zeznania J. S., e – protokół, k. 86, 116
- zeznania S. B., e – protokół, k. 86, 116
- zeznania A. C. (1), e – protokół, k. 99
- zeznania M. W., e – protokół, k. 99

W dniu (...)w sklepie przy ul. (...). J. Ś. 1 w Ś. przeprowadzono remanent. Rozliczenie inwentaryzacji wykazało niedobór w łącznej kwocie: (...), w tym w towarach w wysokości (...)

Strona powodowa zapoznała A. C. (2) z wynikiem rozliczenia inwentaryzacji pismem z dnia (...) A. C. (2) nie wniosła zastrzeżeń do rozliczenia. Wezwana do ustosunkowania się do powyższego złożyła pisemne oświadczenie, że niedobór powstał z jej winy – sprzedawała towar z pominięciem kasy fiskalnej – i zobowiązała się spłacić ten niedobór w miesięcznych ratach po (...)każda.

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: rozliczenie remanentu z dn.(...), k. 16; pismo strony powodowej z dn. (...), k. 18; oświadczenie A. C. z dn. (...)

Kolejny remanent w sklepie przy ul. (...). J. Ś. 1 w Ś. przeprowadzono w dniu(...)I tym razem rozliczenie inwentaryzacji wykazało niedobór w: towarach w wysokości (...)

Strona powodowa zapoznała A. C. (2) z wynikiem rozliczenia inwentaryzacji pismem z dnia (...). A. C. (2) nie wniosła zastrzeżeń do rozliczenia, a pismem z dnia (...) zobowiązała się spłacić ten niedobór w miesięcznych ratach po (...)

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: rozliczenie remanentu z dn. (...), k. 17; pismo strony powodowej z dn. (...), k. 20; oświadczenie A. C. z dn. (...), k. 21

Zadłużenie A. C. (2) z tytułu niedoborów ujawnionych w wyniku rozliczeń inwentaryzacji z (...), według stanu na (...) – w tym dniu strona powodowa wezwała A. C. (2) i pozwaną S. B. do uiszczenia należnej jej kwoty – wynosiło (...)

Na poczet zadłużenia A. C. (2) wpłaciła kwotę (...)

Dowód:

- okoliczności bezsporne, a ponadto: pisma strony powodowej z dn. (...), k. 22, 23

Sąd zważył:

Powództwo okazało się uzasadnione w całości.

Zgodnie z art. 30 ustawy z dnia 28 maja 1936r. – Prawo wekslowe (Dz. U. z 1936 r. Nr 37, poz. 282 z późn. zm.) zapłatę weksla można zabezpieczyć poręczeniem wekslowym (awal) co do całości sumy wekslowej lub co do jej części. W myśl art. 32 powołanej ustawy poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Stosownie do dyspozycji art. 104 odpowiedzialność wystawcy weksla jest taka sama jak akceptanta weksla trasowanego. Na mocy zaś art. 28 akceptant (tj. trasat, który przyjął weksel) zobowiązuje się do zapłaty weksla w terminie płatności. W razie niezapłacenia weksla służy posiadaczowi weksla przeciwko niemu bezpośrednie roszczenie z weksla o wszystko, czego można żądać na podstawie art. 48 i art. 49 Prawa wekslowego. Przepisy powyższe – zamieszczone w części ustawy dotyczącej weksla trasowanego na mocy art. 103 Prawa wekslowego mają odpowiednie zastosowanie do weksla własnego. Z powyższych przepisów wynika, że wystawca weksla własnego był obowiązany do zapłaty sumy wekslowej, a nadto w przypadku nie zapłacenia weksla – do spełnienia świadczeń ubocznych wymienionych w art. 48 Prawa wekslowego, zaś analogiczne zobowiązanie ciążyło na pozwanej S. B. jako poręczycielu wekslowym.

Odpowiedzialność A. C. (2) i S. B. jest solidarna, albowiem według art. 47 Prawa wekslowego – kto weksel wystawił, przyjął, indosował lub zań poręczył, odpowiada wobec posiadacza solidarnie, zaś posiadacz może dochodzić roszczeń przeciwko jednemu, kilku lub wszystkim dłużnikom bez potrzeby zachowania porządku, w jakim się zobowiązali.

Podstawą odpowiedzialności pozwanej, jako poręczyciela wekslowego stanowi art. 32 ustawy – Prawo wekslowe, zgodnie z którym poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Z kolei art. 30 Prawa wekslowego stanowi, że zapłata weksla może być zabezpieczona poręczeniem wekslowym (awal), co do całości lub co do części sumy wekslowej. Poręczenie wekslowe polega więc na przyjęciu odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na wekslu. Nie zabezpiecza natomiast wywiązania się z umowy, w związku z którą został wystawiony weksel lub zostało udzielone poręczenie wekslowe. Oznacza to, iż poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest samodzielna materialnie, niesubsydiarna, solidarna i w ograniczonym jedynie stopniu zależna od zobowiązania głównego. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (zob. wyrok SN z dnia 17 grudnia 1962r., 2 CR 1111/61) poręczenie wekslowe jest instytucją całkowicie odrębną od poręczenia cywilnego i stosuje się do niego wyłącznie przepisy prawa wekslowego. Przepisy Kodeksu cywilnego o poręczeniu nie mają zastosowania do poręczenia wekslowego nawet w drodze analogii. Wynika to z podkreślanego w literaturze formalnego i abstrakcyjnego charakteru zobowiązania wekslowego. Instytucja awalu służy bowiem przede wszystkim ochronie interesu wierzyciela.

Bezspornym w sprawie było, że A. C. (2) jako wystawca weksla in blanco złożył w dniu (...) deklarację wekslową w której upoważniła stronę powodową do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu z tytułu umowy o odpowiedzialności materialnej wraz z odsetkami. Po za sporem było i to, że pozwana S. B. składając jako poręczyciel podpis na deklaracji wekslowej, stała się zobowiązana z tytułu udzielonego poręczenia wekslowego. Okoliczności tej oraz autentyczności podpisu złożonego na wekslu S. B. nie kwestionowała.

Podstawową kwestią dla rozstrzygnięcia sprawy była ocena zdolności pozwanej S. B. do świadomego i swobodnego powzięcia decyzji i wyrażenia woli w dniu złożenia podpisu na deklaracji wekslowej.

Zgodnie z art. 82 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. Dla stwierdzenia nieważności oświadczenia woli w oparciu o art. 82 kc wystarczające jest przy tym istnienie jednej z przyczyn uznania umowy za nieważną. W judykaturze przyjęto, że ustalenie stanu świadomości, o jakim mowa w art. 82 kc, jest sprawą stanu faktycznego i jego oceny na podstawie przeprowadzonej przez sąd analizy wszystkich ujawnionych dowodów i okoliczności towarzyszących złożeniu oświadczenia woli, mogących mieć wpływ na prawidłowe, to znaczy w pełni świadome jej wyrażenie (por. postanowienie SN z dnia 14 marca 2000r., II CKN 489/00; wyrok SN z dnia 6 września 2000r., II CKN 1093/00). Zgodnie z poglądami prezentowanymi w orzecznictwie stan wyłączający świadome powzięcie decyzji i wyrażenie woli nie oznacza całkowitego zniesienia świadomości.

Wystarczające jest istnienie takiego stanu, który powoduje brak rozeznania, niemożność rozumienia posunięć własnych i posunięć innych osób oraz niezdawanie sobie sprawy ze znaczenia i skutków własnego postępowania (zob. wyrok SN z dnia 7 lutego 2006r., IV CSK 7/05).

Jak wynikało ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego – w tym i zeznań samej S. B. – pozwana w dniu złożenia podpisu na deklaracji wekslowej nie znajdowała się w stanie wyłączającym świadome lub swobodne kierowanie swoim postępowaniem, nie występowały też u niej zaburzenia psychiczne, które czyniłby ją niezdolną do świadomego powzięcia decyzji lub wyrażenia wolni. Pozwana uległa – jak sama przyznała – namowom syna i A. C. (2), a przedłożona przez nią kserokopia opinii z dnia 26 listopada 1997r. świadczy tylko o tym, że w dniu badania przez biegłego lekarza sądowego powódka znajdowała się w takim a nie innym stanie psychicznym, a stan zdrowia pozwanej z 1997r. nie miał żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz w na podstawie zeznania pozwanej i powodów oraz świadka A. C. (2). Dowody z dokumentów Sąd uznał za wiarygodne, ich autentyczność nie była zresztą przez strony kwestionowana. Zeznania A. C. (2) natomiast z uwagi na ich ogólnikowość i lakoniczność tylko w niewielkim stopniu przyczyniły się do ustalenia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia.

Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanej S. B., która odpowiada solidarnie z A. C. (2) z nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym wygadany w dniu (...) przez Sąd Rejonowy w (...) sygn. akt IV Np (...) na rzecz powoda kwotę (...) z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia (...)

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98. Na koszty powoda składa się opłata od pozwu w kwocie (...) zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie (...) i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Sąd w pkt III wyroku przyznał pełnomocnikowi z urzędu, reprezentującemu pozwaną adwokatowi M. R. kwotę (...) na którą złożyło się wynagrodzenie ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 461), powiększoną o podatek od towarów i usług.